

دانشکده طب سنتی دانشگاه علوم

اولین دوره توانمند سازی متخصصین طب ایرانی در حیطة زنان و ناباروری

شروع دوره: 30 آذر ماه

مدت دوره: 90 ساعت

چهارشنبه هر هفته

ساعت برگزاری: 7:45-9:30

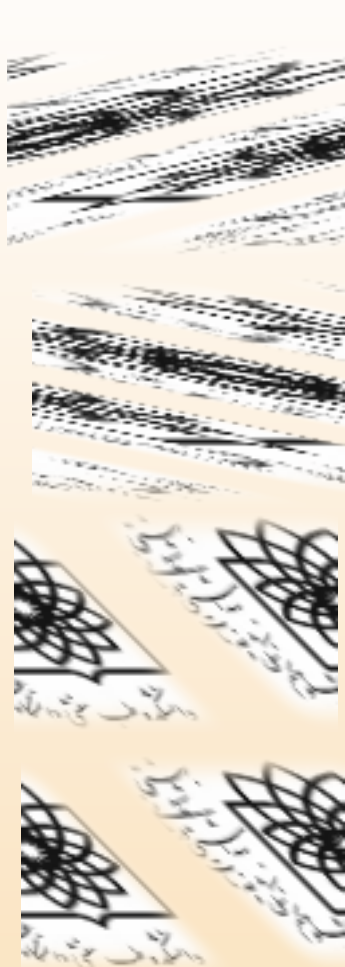
با همکاری:
گروه علمی نسل طیب
انجمن علمی مامایی
انجمن علمی طب سنتی

اولین دوره توانمند سازی متخصصین طب ایرانی

برگزار کننده: دانشکده طب سنتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گروه علمی نسل طیب

مجمع متخصصان طب ایرانی علاقه‌مند به ارائه خدمات در زمینه ارتقای سلامت بانوان،
مادران، فرزندان و بهبود شرایط باروری بابرهمندی از آموزه های طب ایرانی

نام مدرس: خانم دکتر مژگان تن ساز
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید
بهشتی

نام مبحث: شرح حال گیری و مزاج رحم

تاریخ برگزاری: 1402/3/3
فهرست:

1. تشریح رحم
2. مزاج رحم
3. نحوه شرح حال گیری در بیمار رحم
4. تشخیص سومزاجات رحم
5. درمان سومزاج رحم

معرفي کيس

خانم 36 ساله با شکایت تاخیر قاعدگی به مدت دو هفته تا دو ماه مراجعه کرده است. این مشکل از حدود 5 سال قبل شروع شده است. وزن بیمار 75 و قد 165 است. در شرح حال رحم خون قاعدگی روشن و رقیق، شروع قاعدگی با لکه بینی، موی عانه کم و نازک، میل جنسی کم است. ترشحات کاندیدیایی در معاینه دیده میشود.

اولین اقدام تشخیصی شما؟

سوالات تکمیلی برای تشخیص؟

اولین اقدام درمانی شما؟

در پایان این دو جلسه شما قادر خواهید بود

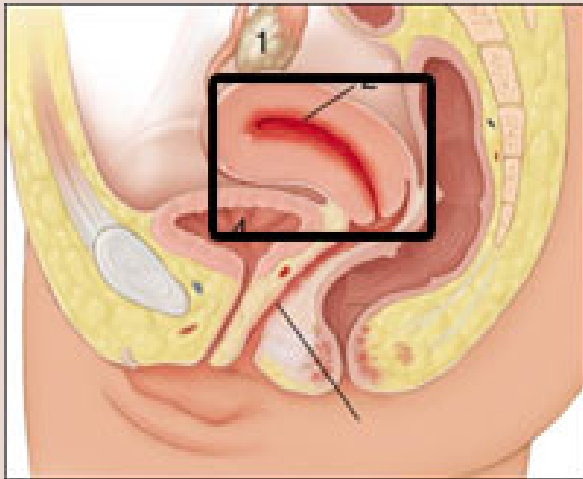
شرح حال درست از بیمار با شکایت مشکلات رحمی بگیرید.

به ویژگیهای قاعدگی طبیعی اشاره کنید

علائم مزاج و سومزاج رحم را بگویید.

درمان ساده سومزاجهای رحمی را بیان کنید.

آناتومی رحم

اجزا رحم:

- گردن رحم (واژن)
- دهانه رحم (سرویکس)
- جسم رحم (رحم)

محل قرارگیری

- بین مثانه و روده مستقیم
- زیر ناف

گردن رحم یا واژن یا رقبه یا عنق

محل : بین فم رحم و فرج

طول : 6 تا 12 انگشت

نوع بافت : گردن رحم در ظاهر شبیه غضروف است اما در باطن نرم و گوشتی میباشد تا باعث بروز آسیب به قضیب نشود و مانع دخول نباشد. گردن رحم بافت لیفی دارد تا به راحتی طویل و کوتاه و عریض و تنگ شود تا در هنگام ادرار کردن، مقاربت و وضع حمل به راحتی منقبض و منبسط گردد و دچار آسیب بافتی نشود.

تغییرات گردن رحم

1. نزدیکی
2. زایمان
3. سقط
4. رطوبت زیاد

ممکن است طویل، عریض و گشاد گردد.

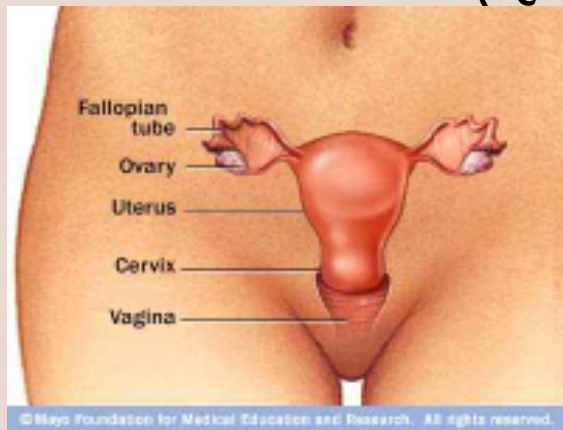
فم یا دهانه رحم

محل اتصال جسم رحم به گردن رحم

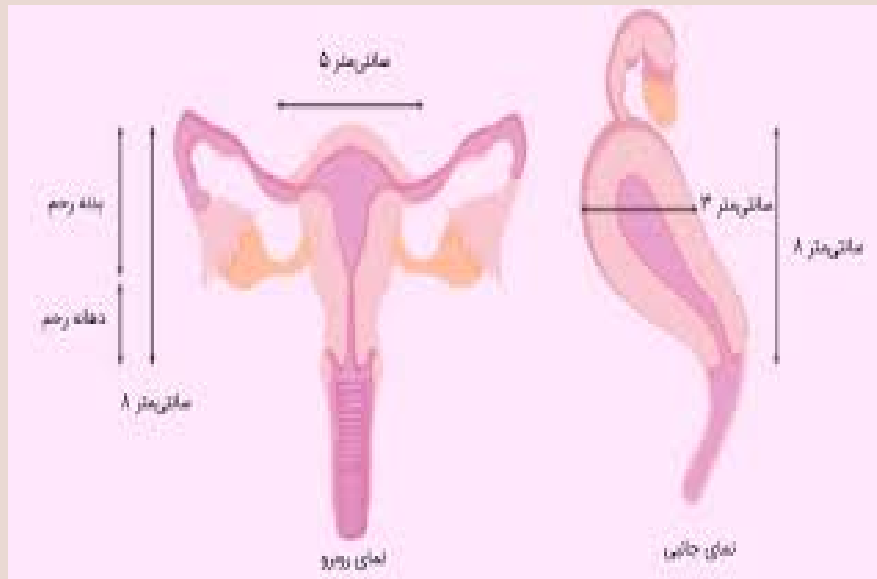
(هو الموضع المشترك بين انتهاء بطن الرحم و ابتداء عنقها)

گاهی تمایل به سمت چپ و گاهی به سمت راست

دارای حس فراوان

اندازه رحم

حدود ۵ در هفت و نیم تا
 هشت سانتی متر

اندازه تخمدان

$$2*3*4$$

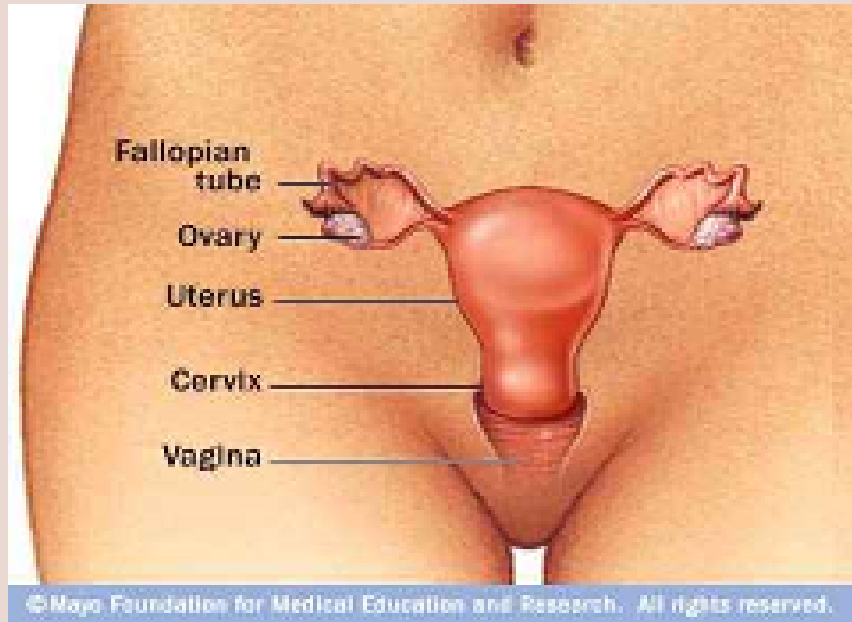

ضخامت آندومتر

Menstruation Cycle Phase	Endometrial Thickness on Ultrasound
Menstrual	2-3 mm
Early Proliferative	4-6 mm
Late Proliferative	6-8 mm
Secretory/Luteal	8-15 mm

فم رحم همیشه بسته است مگر

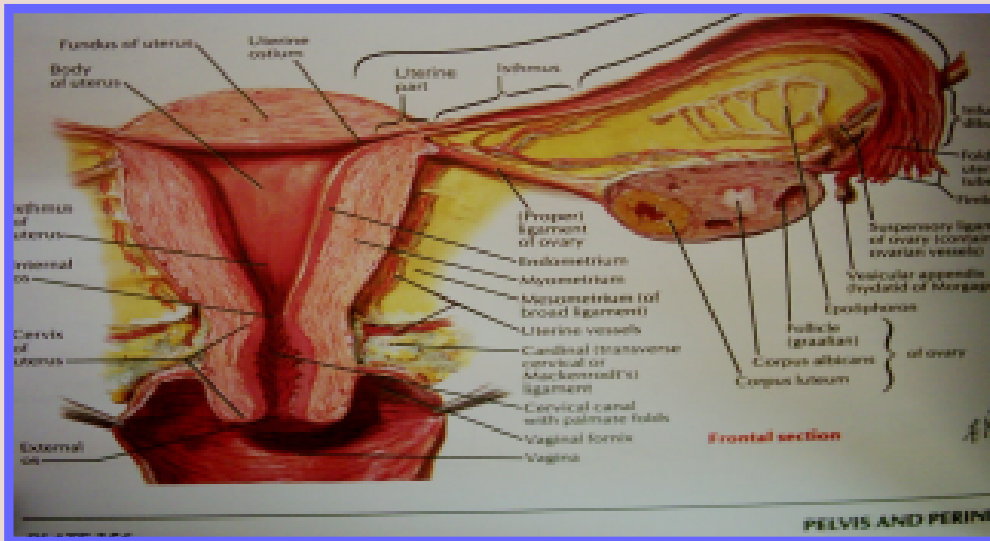
1. مقاربت
2. زایمان
3. قاعدگی

جسم یا جرم یا نفس رحم

شکل: شبیه مثانه

اندازه: رحم نابالغ از مثانه کوچکتر

سایز رحم

Eastern Mediterranean Health Journal, Vol. 10, No. 3, 2004

437

Report

Normal uterine size in women of reproductive age in northern Islamic Republic of Iran

S. Esmaelzadeh,¹ N. Rezaei¹ and M. HajiAhmadi²

SUMMARY To determine the efficacy of ultrasonographic assessment of uterus size in women of reproductive age, we conducted a cross-sectional analytic study of 231 women aged 15–45 years in Babol, northern Islamic Republic of Iran. Mean uterus size was 86.6 mm × 49.6 mm × 40.6 mm overall, 72.8 mm × 42.8 mm × 32.4 mm for nulliparous women and 90.8 mm × 51.7 mm × 43.0 mm for multiparous women. Mean age was 31.7 ± 9.6 years and mean body mass index (BMI) was 24.7 ± 4.0 kg/m². Uterus size was significantly associated with parity and age, but not with BMI. Our findings show a greater mean uterus size than reported by others. Ultrasonographic measurement of uterus size is valuable for predicting pathologies associated with abnormal uterine size.

Introduction

ined to a potential depth of 10 cm. If the

وظیفه رحم

1. آبستنی و حمل جنین

2. تصفیه خون از فضولات بدنی

3. تغذیه جنین در دوران بارداری

خصوصیات خون قاعدگی معتدل

اعتدال در مدت، کیفیت و کمیت داشته باشد.

1. مدت:

- حدوداً ماهی یک بار
- سن شروع: 10-14 سال
- سن یائسگی: 35-60 سال
- طول مدت: 2-7 روز
- فاصله بین دو عادت ماهیانه: 20 روز تا 2 ماه

2. کیفیت: قرمز، بدون بو و بدون درد

3. کمیت: 30 تا 80 سی سی

خصوصیات خون قاعدگی معتدل

- معمولاً در افرادی که در بلاد حاره زندگی می کنند زودتر پیدا می شود و در بلاد بارده دیرتر.
- ایام حیض در زنان دمویه محروره معمولاً ده روز است.
- اگر زن محرورالمزاج باشد بعد از 50 سال هم ظاهر می شود.
- قاعدگی به موقع و بدون اشکال، زن را از تمایل جنسی افراطی باز میدارد و باعث حفظ عفت زنان می شود.

مدت زمان طهر

کمترین: 20 روز ☒

طولانی‌ترین: 30 روز ☒

گاهی ایام به حسب غذا در بدن تغییر می‌یابد. ☒

آمدن خون قبل از وقت عادت: دلالت بر رقت خون و رطوبتش ☒

دیر آمدن و متأخر بودن از وقت: دلالت بر غلظت و دشواری خروج او ☒

خون غلیظ را می‌توان با ادویه ملطفه، مقطعه و مفتحه ادرار نمود و گاهی نیز با استفراغ
اخلاط غلیظ اصلاح می‌شود

قاعدگی طبیعی

CLINICAL REPORT

DEDICATED TO THE HEALTH OF ALL CHILDREN™

Menstruation in Girls and Adolescents: Using the Menstrual Cycle as a Vital Sign

Guidance for the Clinician in Rendering Pediatric Care

AMERICAN ACADEMY OF PEDIATRICS
Committee on Adolescence

AMERICAN COLLEGE OF OBSTETRICIANS AND GYNECOLOGISTS
Committee on Adolescent Health Care

ABSTRACT

Young patients and their parents often are unsure about what represents normal menstrual patterns, and clinicians also may be unsure about normal ranges for menstrual cycle length and amount and duration of flow through adolescence. It is important to be able to educate young patients and their parents regarding what to expect of a first period and about the range for normal cycle length of subsequent menses. It is equally important for clinicians to have an understanding of bleeding patterns in girls and adolescents, the ability to differentiate between normal and abnormal menstruation, and the skill to know how to evaluate young patients' conditions appropriately. Using the menstrual cycle as an additional vital sign adds a powerful tool to the assessment of normal development and the exclusion of pathological conditions.

طمث یا قاعدگی

تعریف: خون طمث، خون زائد فزلة غذائي است که به سبب
برد و ضعف هضم و صغرعروق از رحم بیرون می آید.
خصوصیات: طمث طبیعی رنگ خون سرخ، حدت و نتن قلیل
فتور، مغص، صداع و سوء هضم همراه او مشاهده نمی گردد.

منافع طمث

- ❑ تنقيه بدن
- ❑ طيب رائحه
- ❑ آمادگي رحم براي قبول حمل
- ❑ باعث عفت زن و کاهش شبق
- ❑ دوري از استسقاء، بواسير، حكه، كدورت حواس، بلادت، رعشه
- ❑ سكون نقرس و اوجاع مفاصل
- ❑ نقاء بدن از هر ضرر كيفي و كمی و صحت مزاج زنان
- ❑ طمث غيرطبيعي باعث ايجاد امراض كثيره

اولین قاعدگی

وجود حیض اولیه برای حمل شرط نیست چون گاه ممکن است قبل از ظهور حیض در ابتدای بلوغ حامله شود. لذت وصال ص 137

www.persiangfx.com

مزاج رحم ؟

نحوه شرح حال گیری در فرد با مشکلات رحمی

- ❑ قاعدگی: مقدار، رنگ، غلظت، سرعت خروج، بو، سوزش و حرارت، درد قاعدگی
- ❑ لکه بینی: قبل از قاعدگی، با شروع قاعدگی، بعد از قاعدگی
- ❑ ایام طهر: طبیعی، طولانی، کوتاه
- ❑ علایم رحمی: جفاف یا تری رحم، خارش، خدر در اعلاى رحم
- ❑ سن منارک و یائسگی

ادامه شرح حال

- ترشحات: رنگ، بو، غلظت، مقدار، علایم همراه
- احساس خود فرد از حرارت و برودت و احساس مجامع
- عانه: شعر(تراکم، رشد)
- علایم سوءمزاج کلی در بدن به سبب شرافت رحم
- جماع: درد، میزان شهوت، احساس همسر...
- انتفاع و تضرر از مبردات یا مسخّنات

معاینه مستقیم یا غیر مستقیم

- ملمس رحم ☒
- رنگ واژن و سرویکس و بررسی چین ها ☒
- بررسی ترشحات ☒
- استوا یا میل رحم به یک طرف ☒
- دق زیر ناف ☒
- مشاهده بواسیر ☒
- لینت و صلابت سرویکس ☒

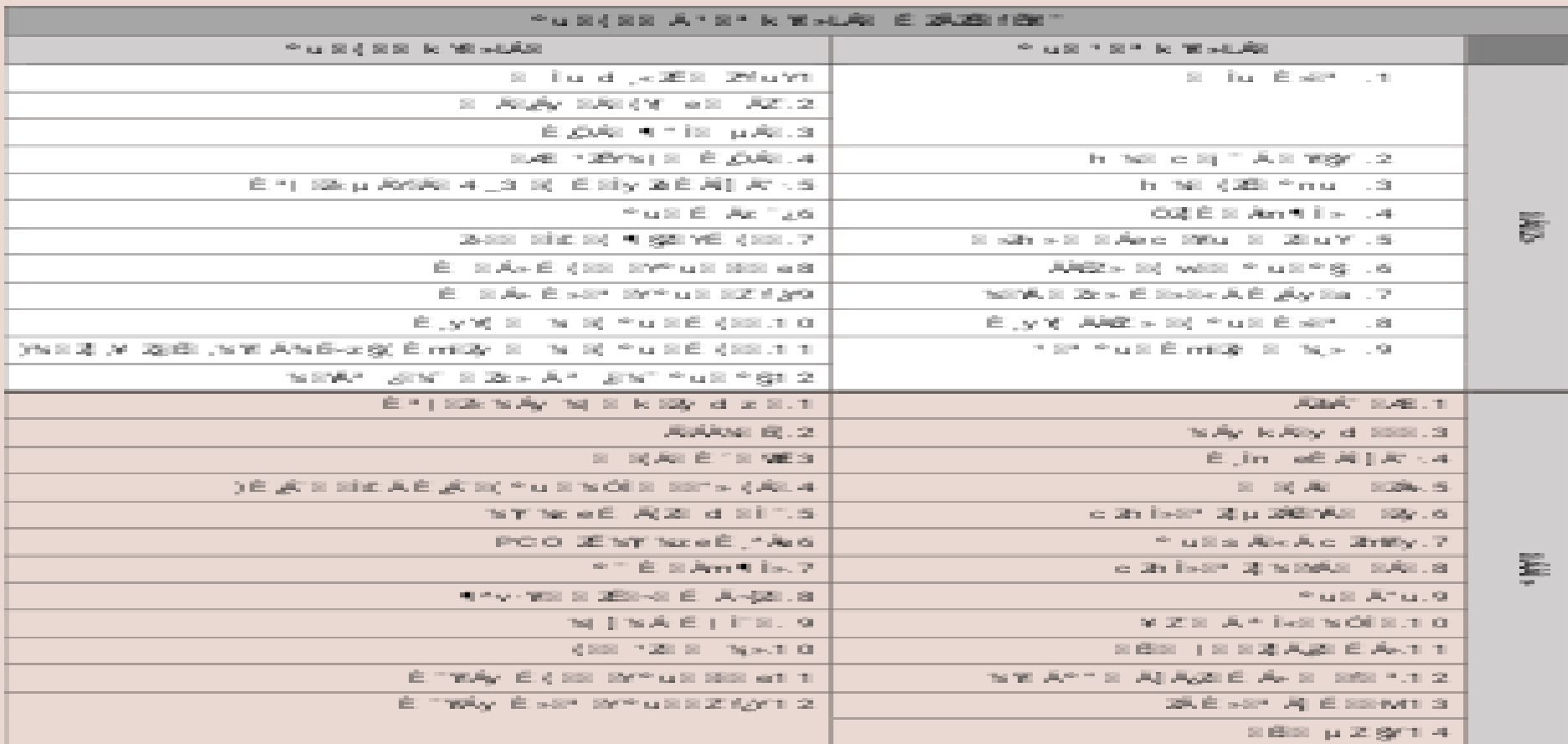
سوابق بیماریها

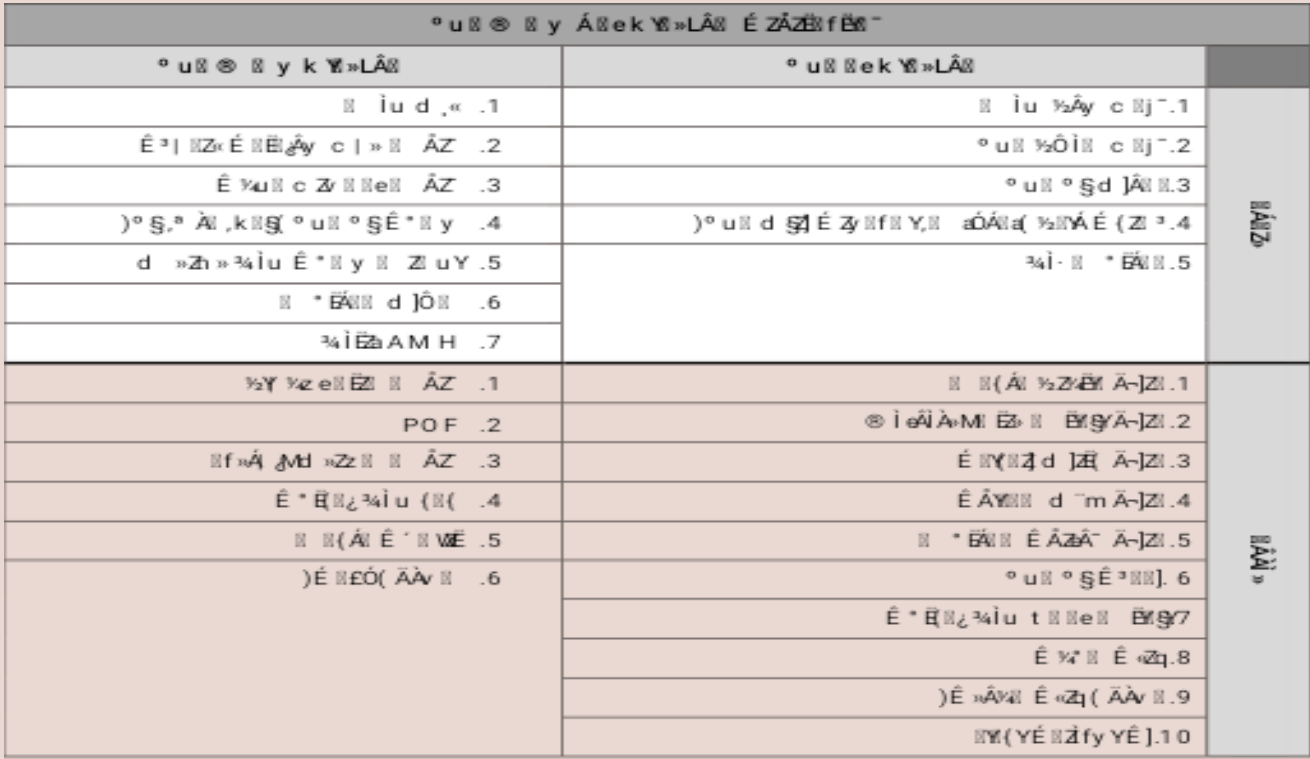
- ❑ تقدم احتباس حیض
- ❑ زایمان مکرر
- ❑ سقط مکرر
- ❑ تقدم جماع کثیر
- ❑ بعد عهد از جماع
- ❑ تقدم بیماریهای طول کشیده رحمی
- ❑ بیماریهایی مثل فیبروم، نازایی، تنبلی تخمدان و

دوام علامت

حداقل سه ماه دوام علامت را داشته باشیم

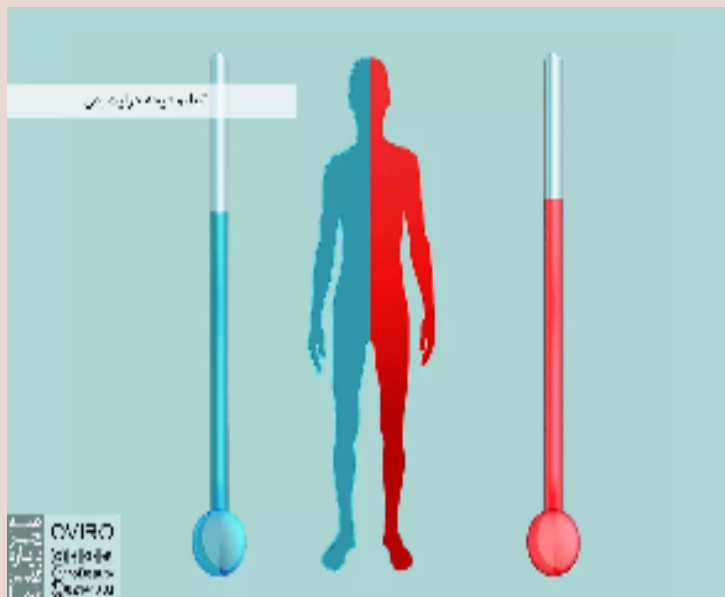

دمای خون حیض

احساس داغی یا سوزش از خون قاعدگی نشان گرمی رحم
(ماژور گرم)

اعتدال آن نشان اعتدال رحم

سردی آن نشان سردی رحم

مقدار خون قاعدگی

افراط طمث (ماژور گرم) ☒

1. زیاد بودن مقدار خونریزی رحمی به همراه حداقل دو علامت از پنج علامت زیر ☒
 - تعویض پد شبانه
 - تعویض پد زیر یک ساعت
 - دفع لخته بالای 2 سانتی متر
 - آلودگی مکرر لباس زیر
 - ضعف یا آنمیک شدن
2. افزایش میزان خونریزی رحمی نسبت به قبل (با هر میزانی)
3. تشخیص بالینی متخصص

افراط نشانه گرمی رحم

قلت طمث (ماژور سرد)

1. کم بودن مقدار خونریزی رحمی به همراه حداقل یک علامت از دو علامت زیر:
 - 1 پد در روز یا کمتر
 - روزهای خونریزی 2 روز یا کمتر
2. حجم خونریزی در محدوده نرمال است ولی نسبت به قبل کاهش یافته است.
3. تشخیص بالینی متخصص

قلت طمث نشانه سردی رحم

سنجش مقدار خونریزی قاعدگی

Pictorial Blood Loss Assessment Chart

DAY	DAY1	DAY2	DAY3	DAY4	DAY5	DAY6	DAY7	DAY8	DAY9	DAY10	TOTAL TAMONS	MULTIPLYING FACTOR	ROW TOTAL
												X1	
												X5	
												X25	
												X1	
												X5	
												X10	
Small blood clots (= Dime)												X1	
Large blood clots (2 Quarter)												X5	
Menstrual accidents												X5	
Total Score (Sum of rows)													

How to use the Pictorial Blood Assessment Chart:

- Record the number of tampons and sanitary pads used each day during your period by placing a tally mark under the day next to the box representing the amount of bleeding noted each time you change your pads or tampons (see example at right).
- Record clots by indicating whether they are the size of a dime or a quarter coin in the small and in the large blood clot row under the relevant day.
- Record any incidence of flooding (accidents) by placing a tally mark in the menstrual accident row.

Scoring the Chart:

At the end of your period calculate a "Total Score" by multiplying the total number of tallies in each row by the "Multiplying Factor" at the end of the row. Then sum the "Row Totals" to obtain the final "Total Score".

Example:

Ms. Smith in the first day of her period, she used 7 pads (3 lightly stained, 1 moderately and 1 heavily stained). She also used 1 moderately stained tampon and had 3 blood clots: 1 small and 2 large. She also had one incidence of flooding.

DAY	TH	OT	CO	SA
				
				
				
				
				
Small blood clots (= Dime)				
Large blood clots (2 Quarter)				
Menstrual accidents				
Total Score:				

خونروش (ماژور سرد)

- طبیعی: 3 تا 5 روز ☒
- زیر 3 روز: قلت طمث ☒
- بالای 5 روز: افراط طمث ☒

طول مدت سیکل (ماژور سرد)

1. زیر 24: کوتاهی سیکل ☒
 - 24-35: اعتدال سیکل ☒
 - بالای 35: طولانی بودن سیکل ☒
 2. هرگونه تغییری نسبت به قبل بر اساس نظر متخصص. ☒
- طولانی شدن طول سیکل نشان سردی رحم.

طول ایام طهر (ماژور سرد)

1. معتدل: 18-28 روز ☒
☒ کوتاه: کمتر از 18 روز (مینور گرم)
☒ طولانی: بالای 28 روز
2. تغییرات نسبت به قبل بر اساس نظر متخصص ☒
☒
☒ طولانی بودن طهر استدلال به سردی رحم دارد ☒

لکه بینی

لکه بینی تاخیری (ماژور سرد): شروع قاعدگی در موعد مقرر و یا بعد از آن، با لکه بینی باشد،
دلالت بر سردی رحم دارد.

لکه بینی تعجیلی: لکه بینی قبل از شروع قاعدگی در موعد مقرر آن، وجود داشته باشد.
دلالت بر گرمی رحم دارد. (مینور گرم)

عدم وجود لکه بینی دلالت بر اعتدال رحم
(لکه بینی کمتر از یک روز در شروع قاعدگی (در موعد مقرر آن)، طبیعی محسوب میشود).

میل جنسی

میل جنسی طی 4 هفته‌ی اخیر بررسی شود.

میل جنسی: میزان علاقه به فعالیت جنسی، تفکرات و فانتزی‌های جنسی و شهوانی فرد، تمایل به فعالیت جنسی و به ویژه پاسخگویی به تلاش شریک جنسی، لذت جنسی در طول فعالیت جنسی، برانگیختگی جنسی در پاسخ به هر عامل جنسی

میل جنسی زیاد دلالت بر حرارت رحم (ماژور گرم)

میل جنسی کم دلالت بر برودت (مینور سرد)

تضرر و انتفاع از دما (ماژور سرد)

تضرر از سردی موضعی:

- احساس درد زیر شکم، دلپیچه، افزایش درد حین قاعدگی، لکه بینی و احساس ناخوشایند در صورت نشستن بر جای سرد یا در مواجهه رحم با سرما (هوای سرد، آب سرد، کولر ...)

انتفاع از گرمی موضعی:

- احساس خوشایند و کاهش درد شکم، درد زیر ناف یا درد قاعدگی در صورت نشستن بر جای گرم یا در مواجهه رحم با گرما (استفاده از کیسه آب گرم، نشستن بر آجر داغ، شستشو با آب گرم ...)

تضرر از سرما و انتفاع از گرما نشان سردی رحم

برعکس آن نشان گرمی رحم

اعتدال آن نشان اعتدال رحم

تضرر و انتفاع از خوراکی (مینور سرد و گرم)

تضرر از سردی جات: ❏

- ❏ احساس درد زیر شکم، دلپیچه، افزایش درد حین قاعدگی، لکه بینی و احساس ناخوشایند در محل رحم با مصرف سردی جات (مانند ماست، خیار، سالاد، دوغ).

انتفاع از گرمی جات: ❏

- ❏ احساس خوشایند و کاهش درد شکم، درد زیر ناف یا درد قاعدگی با مصرف گرمی جات (مانند خرما، عسل، دارچین، ادویه جات).

تضرر از گرمی جات: (مینور گرم) ❏

- ❏ سوزش و خارش در ناحیه فرج و واژن با مصرف گرمی جات (مانند خرما، عسل، دارچین، ادویه جات).

احساس مجامع (ماژور گرم)

حس مجامع حین مجامعت (گزارش همسر در مورد گرمی یا سردی واژن) ☒

☒ احساس حرارت نشان سردی رحم

☒ برعکس آن نشان گرمی رحم

☒ اعتدال آن نشان اعتدال رحم

دمای اسافل در هوای معمولی

- ❑ احساس سردی یا گرمی باسن و ران ها در هوای معمولی
- ❑ احساس سردی یا گرمی ساق و پنجه‌ی پاها در هوای معمولی

احساس سردی دلالت بر سردی (ماژور سرد)
تعادل یا گرمی دلالت بر گرمی

رنگ فم رحم در معاینه (ماژور گرم و سرد)

شرایط معاینه: ☒

☒ هفته ی اول پس از پاکی فرد، در وضعیت لیتوتومی در معاینه با اسپکولوم مرطوب شده با آب

☒ صورتی کمرنگ یا رنگ پریده دال بر سردی

☒ صورتی دال بر اعتدال

☒ صورتی پررنگ یا قرمز دال بر گرمی

☒ نزدیک قاعدگی رنگ طبیعی سرویکس متمایل به بنفش است.

رنگ واژن در معاینه (ماژور گرم)

شرایط معاینه مانند مورد قبل ☒

صورتی کمرنگ یا رنگ پریده دال بر سردی (مینور سرد) ☒

صورتی دال بر اعتدال ☒

صورتی پررنگ یا قرمز دال بر گرمی ☒

لمس رحم در معاینه داخلی (ماژور گرم و سرد)

شرایط معاینه شونده: ☒

☒ در وضعیت لیتوتومی، پاهای بیمار در وضعیت راحت در پایه های تخت معاینه و لبه باسن در پائین ترین قسمت تخت.

شرایط معاینه کننده: ☒

☒ معتدل المزاج بوده یا مزاج خود را به خوبی بشناسد. در دمای معمولی اتاق معاینه کند و از مدتی قبل در همین دما بوده باشد.

روش معاینه:

☒ معاینه دودستی بطوری که یک دست روی قسمت تحتانی جدار شکم قرار گرفته، یک یا دو انگشت دست دیگر وارد واژن شود و ملمس داخل واژن و رحم بررسی گردد.

سردی واژن و سرویکس دال بر سردی رحم

اعتدال واژن و سرویکس دال بر اعتدال رحم

گرمی واژن و سرویکس دال بر گرمی رحم

لمس رحم در معاینه خارجی (ماژور گرم و سرد)

شرایط معاینه شونده و معاینه کننده مانند بالا. ☒

روش معاینه : لمس محل عانه با دست در دمای اتاق انجام شود. ☒

☒ سردتر از اعتدال دال بر سردی رحم

☒ اعتدال آن دال بر اعتدال رحم

☒ گرمتر از اعتدال دال بر گرمی رحم

نفخه رحم (ماژور سرد)

⊠ احساس وجود باد و نفخ زیر شکم، دفع گاز از واژن در شرایطی مانند نزدیکی یا راه رفتن، برآمدگی و تورم زیر شکم در معاینه که با لمس درد دارد.

⊠ وجود آن دال بر سردی رحم است

حکۀ رحم (مینور گرم)

احساس خارش در ناحیه تناسلی ☒

وجود آن دلالت بر گرمی رحم ☒

عدم وجود آن دلالت بر سردی یا اعتدال رحم

قوام ترشحات در مصاحبه و معاینه (مینور گرم)

مصاحبه: روی هم رفته ترشحات شما رقیق است یا غلیظ؟

ترشحات رقیق دلالت بر حرارت رحم

ترشحات غلیظ دلالت بر برودت رحم

روش معاینه:

هفته ی اول پس از پاکی فرد، در وضعیت لیتوتومی در معاینه با اسپکولوم مرطوب شده با اب.

ترشحات رقیق دلالت بر حرارت رحم

ترشحات غلیظ دلالت بر برودت رحم

عود مکرر سیلان رحم (مینور سرد)

- واژینیت مقاوم به درمان یا راجعه: ☒
- ابتلا به واژینیت کاندیدایی، واژینوز باکتریال و تریکوموناس چهار مرتبه یا بیشتر در سال. ☒
- عود مکرر دلالت بر سردی رحم دارد. ☒

سرعت خروج خون قاعدگی (مینور گرم و سرد)

- ❑ جریان خون قاعدگی خیلی کند و سخت نشان سردی رحم
- ❑ با سرعت و براحتی، نشان اعتدال رحم
- ❑ -خیلی سریع نشان گرمی رحم

عسرالطمث (مینور سرد)

❑ درد کرامپی در ناحیه زیر شکم، کمر و کشاله ران در حوالی قاعدگی، که چند ساعت قبل و یا همزمان با شروع قاعدگی آغاز شده و ممکن است 48 تا 72 ساعت به طول انجامد.

❑ وجود آن دلالت بر سردی رحم دارد.

سن منارک و سن یائسگی (مینور گرم)

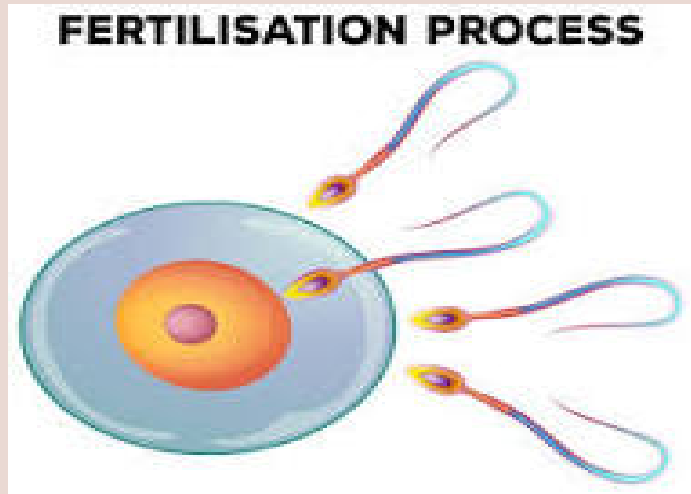

- ✘ منارک طبیعی: 11 تا 13 سالگی
- ✘ بالای 13 به نفع سردی رحم
- ✘ زیر 11 به نفع گرمی رحم

- ✘ یائسگی طبیعی: 40 سالگی
- ✘ زیر 40 به نفع سردی رحم
- ✘ بالای 40 به نفع گرمی رحم

سابقه ناباروري (مینور سرد)

ناباروري عدم وقوع بارداری پس از یکسال مقاربت بدون جلوگیری است.

وجود آن به نفع سردی رحم است.

تراکم موی عانه

بررسی میزان تراکم موی عانه بر اساس نظر متخصص

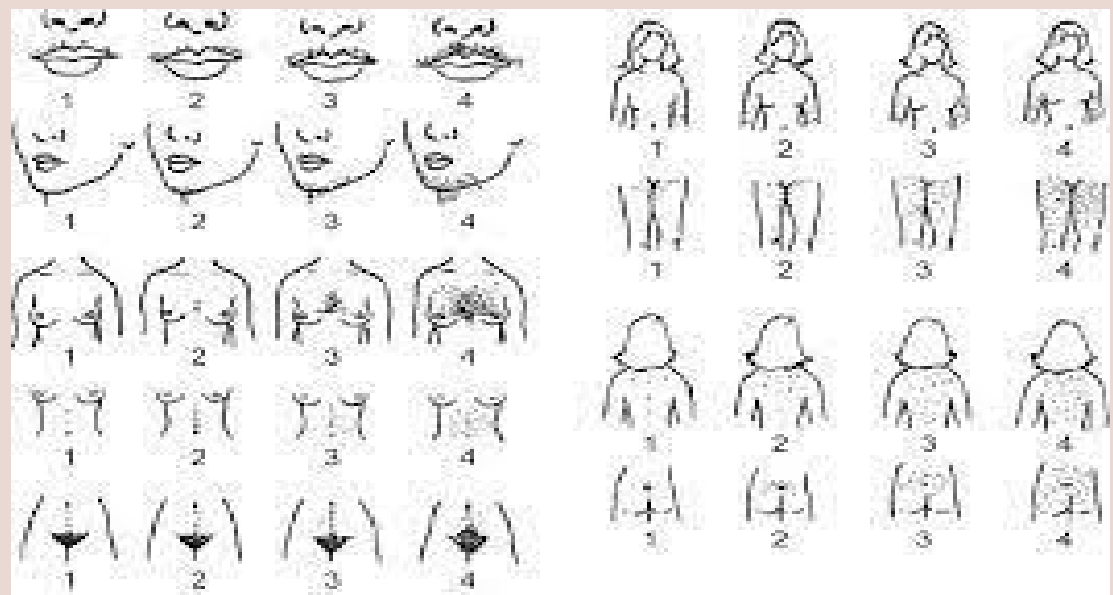

- موی متراکم به نفع گرمی رحم
- موی تنک به نفع سردی رحم

گسترش موی عانه به شکم و ران (مینور گرم)

تعیین میزان گسترش موی عانه به شکم و ران به کمک Ferriman-Gallwey chart
گسترش موی عانه به شکم و ران دال بر گرمی رحم و عدم گسترش آن دال بر سردی رحم است.

سرعت افعال (مینور گرم)

به صحبت کردن، حرکات دست، راه رفتن بیمار هنگام ورود و نشستن روی صندلی توجه کنید.

- حرکات کندتر از معمول به نفع سردی رحم
- در حد معمول به نفع اعتدال رحم
- سریعتر از معمول به نفع گرمی رحم

لون بدن

شرایط معاینه:

معاینه شونده از لوازم آرایشی (مانند کرم پودر و ضد آفتاب) استفاده نکرده باشد، مدت طولانی در معرض آفتاب نمانده باشد.

معاینه در زیر نور طبیعی سایه-آفتابی باشد.

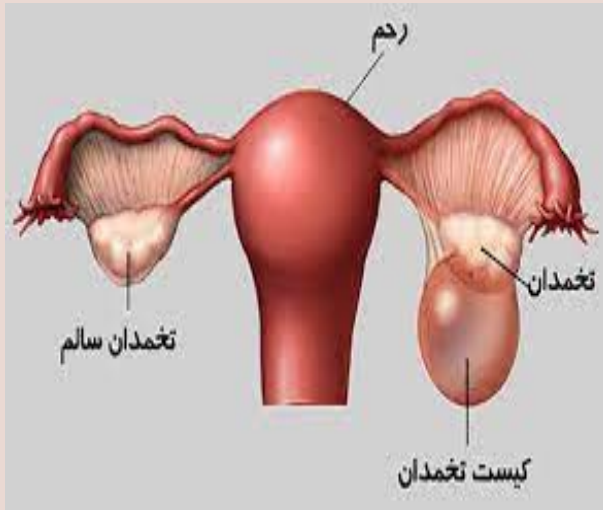
- حمرت و صفرت و سمرت (گندمگونی) نشان گرمی

- سرخ و سفید نشان اعتدال

- تیره گی و بیاض نشان سردی (مینور سرد)

سابقه کیست (مینور سرد)

تشخیص بر اساس سونوگرافی

- وجود یا سابقه آن به نفع سردی رحم
- عدم وجود آن به نفع اعتدال یا گرمی رحم

سابقه PCO (مینور سرد)

تشخیص بالینی متخصص با کمک کرایتریای روتردام (وجود حداقل دو مورد از سه مورد زیر):

- الیگو اوولاسیون یا آن اوولاسیون
- شواهد بالینی یا بیوشیمی هائپرآندروژنیسم
- تخمدان های پلی کیستیک در سونوگرافی

سابقه ی PCO به نفع سردی رحم است

ملمس (مینور سرد)

شرایط معاینه شونده :

فرد حداقل ده دقیقه در هوای معمولی دور از شواژ، بخاری و کولر استراحت کند. فعالیت بدنی یا هیجان شدید نداشته باشد.

شرایط معاینه کننده:

معتدل المزاج باشد یا مزاج خود را به خوبی بشناسد . در دمای معمولی اتاق معاینه کند و از مدتی قبل در همین دما بوده باشد.

روش معاینه :

ملمس کف و پشت دست راست فرد را گرفته و با در نظر گرفتن طبع معاینه کننده بررسی شود گرم است یا سرد.

- ملمس سرد به نفع سردی رحم

- ملمس معتدل به نفع اعتدال رحم

- ملمس گرم به نفع گرمی رحم

در صورت شک به تاثیر عوامل خارجی، ملمس بازو اندازه گیری شود.

کرایتریاهای ماژور مزاج خشک و تر

1. میزان خونریزی رحم
2. میزان ترشحات رحم
3. مدت خونریزی رحم

رطوبت و خشکی فم رحم (ماژور تر و خشک)

پرسش از بیمار و معاینه

پرسش: از بیمار در مورد احساس خیسی یا وجود ترشح بلافاصله بعد از پاکی در فم رحم می پرسیم.
معاینه: در وضعیت لیتوتومی در معاینه با اسپکولوم خیس بودن سرویکس نشان رطوبت فم رحم است

اندازه فم رحم (مینور تر)

معاینه

در وضعیت لیتوتومی در معاینه با اسپکولوم بزرگ بودن سرویکس نشان رطوبت فم رحم و عدم وجود بزرگ بودن نشان اعتدال یا خشکی است.

معاینه: در وضعیت لیتوتومی در معاینه با اسپکولوم کوچک بودن سرویکس نشان خشکی فم رحم است.

قوام سرویکس (ماژور تر)

معاینه

در وضعیت لیتوتومی و در معاینه دودستی قوام سرویکس نرمال را معاینه کرده قوام طبیعی نشان اعتدال و شل تر از طبیعی نشان رطوبت و سفت تر از آن نشانه خشکی است.

تهيج پلك

مشاهده و شرح حال

مشاهده: ورم پلك فوقانی یا تحتانی دارد یا نه.

شرح حال: فرد بگوید صبحها پف دور چشم دارم.

گشادی و تنگی واژن در مصاحبه و معاینه (ماژور تر)

پرسش از بیمار و معاینه:

1. احساس شلی یا سنگینی واژن حین نزدیکی براساس شکایت خود بیمار یا شریک جنسی
2. احساس سنگینی یا گشادی واژن و رطوبت واژن

سایر موارد

سابقه زایمان زودرس: مینور تر

سابقه افزایش مایع آمنیوتیک: مینور تر

سابقه دیابت بارداری: مینور تر

سابقه جفت سرراهی: مینور تر

سابقه کوتاهی سرویکس: مینور تر

افزایش ترشحات حین نزدیکی: مینور تر

بی اختیاری ادرار: مینور تر

چاقی شکمی: مینور تر

سایر موارد

چاقی عمومی، لاغری عمومی: مینور تر و مینور خشکی

کاهش سایز تخمدان: مینور خشک

کاهش ضخامت اندومتر: مینور خشک

درد حین نزدیکی (دیسپارونی) ناشی از خشکی: مینور خشک

➤ POF: مینور خشک

احساس خشکی حین مجامعت: ماژور خشک

مقدار پایین AMH: ماژور خشک

پروتکل تشخیصی مزاج گرم و سرد رحم

Complementary Medicine Journal
Arak University of Medical Sciences

October 2021, Vol 11, Issue 3

Research Paper

Diagnostic Protocol of Warm and Cold Uterine Temperaments Based on Persian Medicine: A Qualitative Study

Atefeh Saeidi¹, Roshanak Mokaberinejad¹, Soodabeh Bioos², Zahra Darvish –Mofrad-Kashani³, Maliheh Tabarraei², Mortaza Mojahedi⁴, Somaye Mahroozade^{5,6}, Nasrin Baery⁶, Seyde Sedighe Yousefi⁷, Marzieh Qaraaty⁸, Mohsen Saberi⁹, Abbas Ebadi¹⁰, Maryam Mashhadi¹, Mojgan Tansaz¹

1. Department of Traditional Medicine, Faculty of Traditional Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
2. Department of Traditional Medicine, Faculty of Traditional Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
3. Traditional Medicine Clinical Trial Research Center, Shahed University, Tehran, Iran.
4. Traditional and Complementary Medicine Research Center, Faculty of Traditional Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
5. Department of Traditional Medicine and Medical History, Faculty of Traditional Medicine, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.
6. Institute of Medical History Studies, Islamic and Complementary Medicine, Faculty of Iranian Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran.
7. Department of Traditional Medicine, School of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.
8. Clinical Research Development Unit, Shahid Sayad Shirazi Educational and Medical Center, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
9. Department of Traditional Medicine, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
10. Department of Social Medicine, Research Center for Medicine, Quran and Hadith, School of Medicine, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Citation: Saeedi A, Makbari Nejad R, Bios S, Darvish Mofrad Kashani Z, Tabraei M, Mojahedi M, et al. [Diagnostic Protocol of Warm and Cold Uterine Temperaments Based on Persian Medicine: A Qualitative Study (Persian)]. Complementary Medicine Journal. 2021; 11(3):236-255. <http://dx.doi.org/10.32598/cmja.11.3.1067.1>

doi <http://dx.doi.org/10.32598/cmja.11.3.1067.1>

ABSTRACT

Evaluation of Uterine Warm and Cold Distemperament (Su-e Mizaj) in Persian Medicine: A Qualitative Study

Atefeh Saeidi¹, Mojgan Tansaz^{2*}, Mohsen Saberi³, Abbas Ebadi⁴, Malihe Tabarraei⁵, Mamak Hashemi⁶, Roshanak Mokaberinejad², Maryam Mashhadi¹, Morteza Mojahedi⁷

Abstract

Objectives: Uterus is one of the most important organs of a woman which purifies the blood and carries a fetus and its function is related to the main organs like the brain, heart, liver, kidneys, and stomach. Uterine distemperaments are among the most important diseases of this organ and various symptoms are mentioned for them in Persian medicine (PM). Accordingly, the evaluation of these symptoms will help the diagnosis and treatment of different types of disorders related to the female reproductive system.

Materials and Methods: This concept analysis qualitative study was conducted to collect and classify the symptoms of uterine distemperaments using a hybrid method and included theoretical, fieldwork, and analysis phases. In the theoretical phase, the resources of PM were reviewed, followed by interviewing the experts of PM and patients with uterine distemperament in the fieldwork phase. Finally, the guidelines were provided for diagnosing uterine warm and cold distemperaments.

Results: The signs and symptoms of uterine distemperaments were classified into 5 general categories including menstrual blood characteristics (i.e., volume, consistency, color, smell, temperature, and outgoing speed), uterine discharges, pubic hair characteristics, other characteristics related to the female reproductive system, and the general symptoms. Eventually, the most important concepts were converted to a guideline of "Major and Minor Diagnostic Criteria for Uterine distemperaments".

Conclusions: In general, the recognition of the symptoms of uterine distemperaments facilitates the prevention, diagnosis, and treatment of different types of gynecologic disorders. The results of the current study can be an appropriate basis for designing and standardizing diagnostic tools for uterine distemperaments and related diseases.

Keywords: Persian medicine, Iranian traditional medicine, Uterus, Temperament, Qualitative research

پروتکل تشخیصی مزاج تر و خشک رحم

 <http://www.cjmb.org>

 10.34172/cjmb.2023.02

Open Access

Review

Crescent Journal of Medical and Biological Sciences

Vol. 10, No. 1, January 2023, 2-10

eISSN 2148-9696

Evaluating the Indices of Diagnosing Uterine Temperament in Persian Medicine: A Review Study

Maryam Mashhadi¹, Atefeh Saeidi¹, Mojgan Tansaz¹, Soodabeh Bioos², Malihe Tabarraei², Zahra Darvish-Mofrad-Kashani³, Ali Montazeri⁴, Mohsen Saberi⁵, Morteza Mojahedi⁶, Roshanak Mokaberinejad^{1*}

Abstract

Objectives: According to Persian medicine (PM), the uterus is an important organ in women, responsible for purifying the blood and nourishing the fetus. Each organ has a specific temperament distinct from the whole-body temperament based on PM. Dystemperament occurs when body or organ Mizaj (Persian word for temperament) deviates from what is considered normal, resulting in malfunction. Many gynecological disorders described in PM and conventional medicine, including infertility, recurrent miscarriage, oligomenorrhea/amenorrhea, hypermenorrhea, vaginitis, cervicitis, urinary incontinence, and pelvic pain, are considered to be associated with uterine dystemperaments. Hence, proper management of such disorders requires precise diagnosis and treatment of uterine dystemperaments. Accordingly, this review study aimed to collect and categorize these symptoms from PM texts and other relevant articles.

Methods: In this study, we reviewed 10 well-known PM references, including Canon in Medicine (*Al-Qanun Fi al-Teb*), the Great Panacea (*Exire A'zam*), the Treasure of Kharazmshah (*Zakhireh Kharazmshahi*), the Perfect Book of the Art of Medicine (*Kamel al-Sana'a al-Tebbiya*), Akbari's Medicine (*Tebb-E-Akbari*), Gharshi's Commentary on Canon of Medicine (*Sharh-e Qarshi bar Qanun*), Commentary on Hippocrates' Aphorisms (*Sharh-e Fosal-e Boqraati*), Summary of Experiences (*Kholasa-tut Tajarob*), Description of Signs and Symptoms (*Sharh-e Asbab va Alamat*), and Aghili's Treatments (*Mo'alejat-e Aghili*). Moreover, Scopus, PubMed, Web of Science, SienceDirect, and Google Scholar databases were queried with the keywords 'mizaj', 'temperament', 'uterus', 'uterine', 'cold/hot or warm', and 'dry/wet', while Persian databases of Magiran, Iran Medex, and SID were searched using keywords 'mizaj', 'rahem', 'garm', 'sard', 'tar', and 'khoshk' to extract signs and symptoms associated with uterine temperament and dystemperament.

Results: Five indicators were specified in the articles and PM sources for determining the temperament and dystemperament of the uterus as follows: 1) Menstrual blood characteristics (including amount, temperature, color, odor, flow rate, and consistency); 2) Uterine discharge characteristics (including amount, consistency, color, odor, and accompanied symptoms, especially burning and

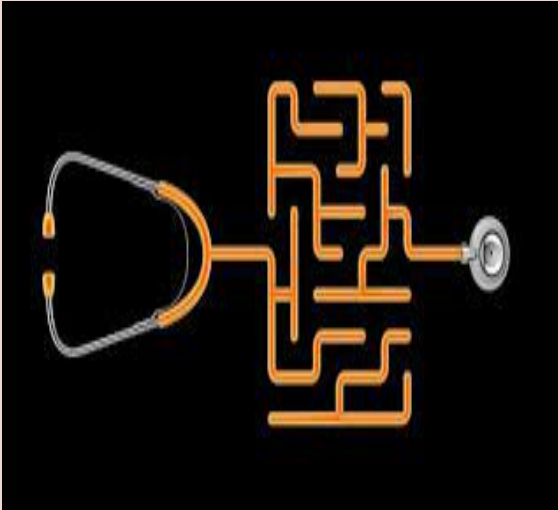
سوءمزاجهاي رحمي

1. گرم
2. سرد
3. خشك
4. تر
5. گرم و تر
6. گرم و خشك
7. سرد و تر
8. سرد و خشك

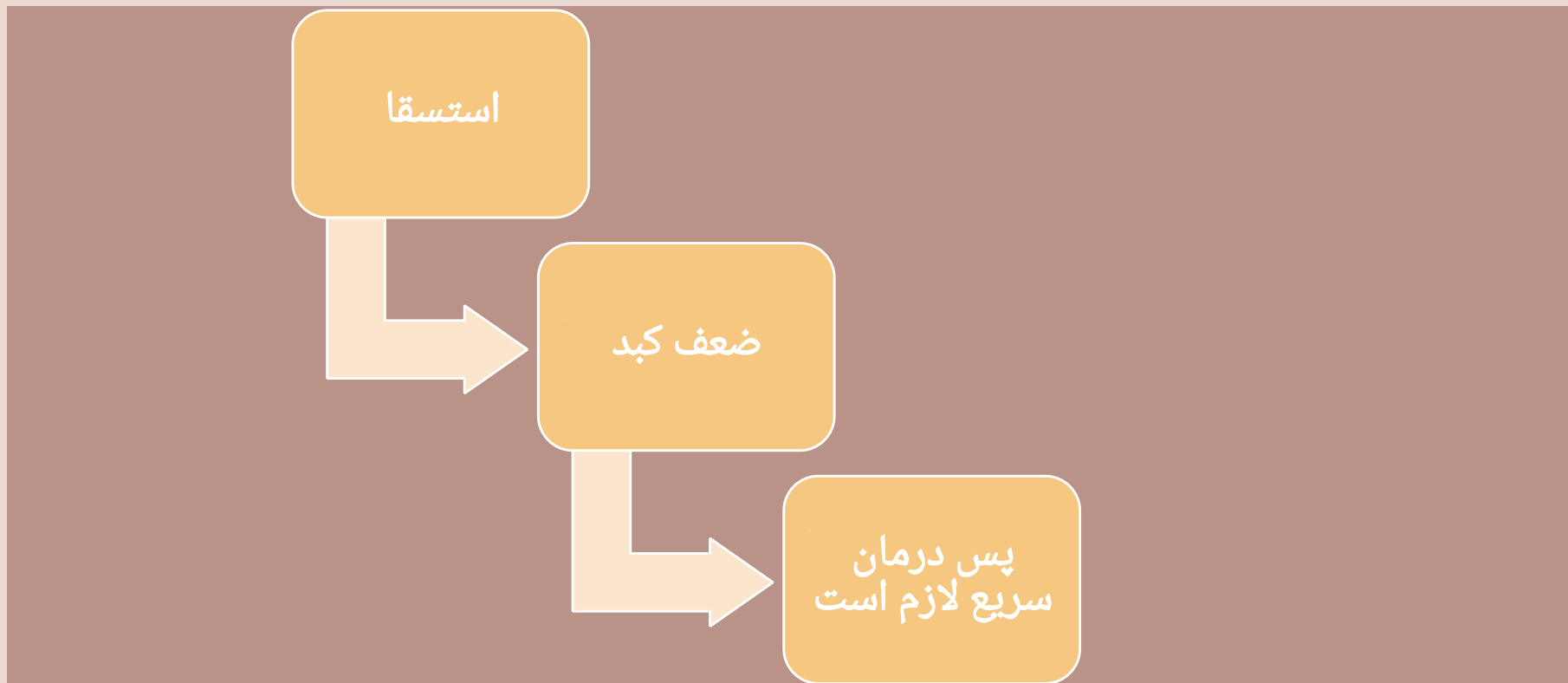
سوالات مهم در افتراق سوءمزاج گرم و سرد

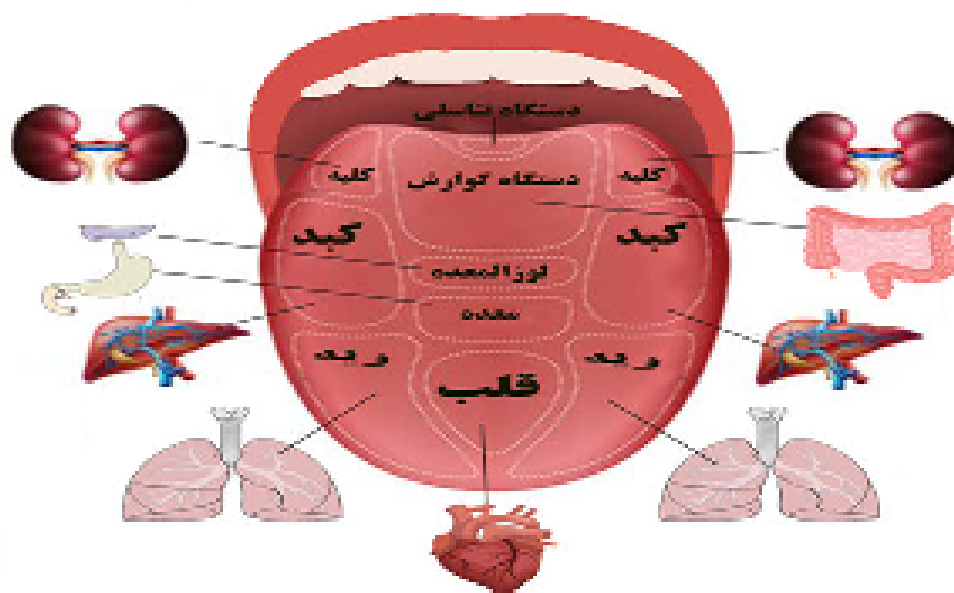
1. بوی خون
2. حرارت خون
3. مقدار موی عانه
4. رشد موی عانه
5. ملمس اسافل
6. رنگ و قوام ترشحات دستگاه تناسلی
7. احساس فم رحم حین مجامعت

عارضه ابتلاي مکرر به بیماری رحمي

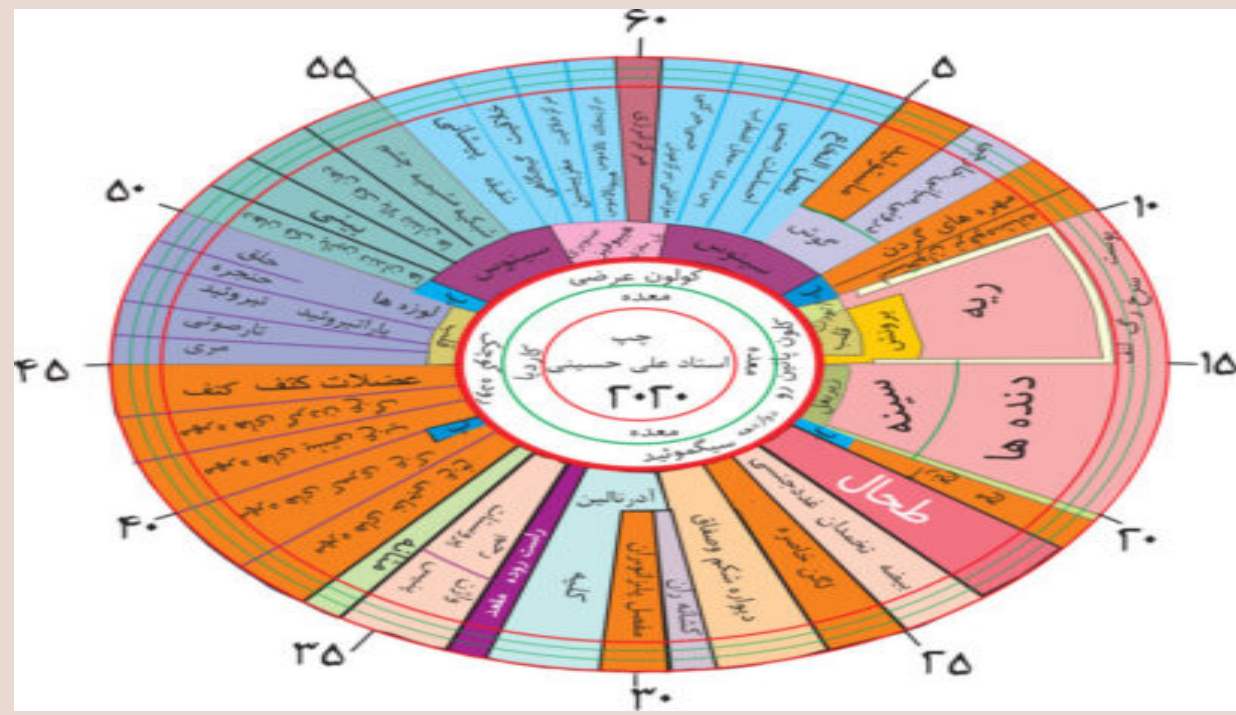

علائم سومزاج رحم روی زبان

علائم سومزاج رحم روی چشم

علائم سومزاج رحم روی لب

علائم سومزاج رحم روی نیل

علائم سومزاج رحم روی چانه

توصیه های مهم در درمان بیماریهای رحمی

توجه به امعاء

«ضعف» امعاء در اثر تخلیه های زاید، منجر به «ضعف» رحم به واسطه مجاورتش با آن می شود. تجمع ثفل زیاد در امعاء، به ویژه در دوران بارداری به رحم آسیب می رساند. استفاده از داروهای تقویت کننده و تخلیه کننده امعاء در صورت لزوم

بادکش پستان ها

رگ های رحم و رگ های پستان ها در «مراق» زیر پستان ها با هم مشارکت دارند و به همین سبب در بعضی از بیماری های رحم مانند بیماری «کثرت طمث» بادکش ناحیه زیر پستان توصیه شده است.

توصیه های مهم در درمان بیماریهای رحمی

بادکش رانها و ساق پاها

حکما نوعی ارتباط میان رحم، رانها و ساق پاها قایل هستند و در مواقعی مثل «احتباس طمث» بادکش رانها یا ساق پاها توصیه شده است.

داروها

بهترین روش دارورسانی به رحم، استفاده از داروهای موضعی مثل ضمادها، حقنه های رحمی، فرزجه ها، حمل ها و آبن ها است

توصیه های مهم در درمان بیماریهای رحمی

به کارگیری آهن

تا جایی که ممکن است از به کارگیری ابزار آهنی یا فولادی (جراحی و...) خودداری کند.

رعایت عدم همزمانی دو استفراغ

فصد یا حجامت در دوره حیض انجام نشود. تا اجتماع دو استفراغ، سبب ضعف و فتور در قوت بیمار نشود.

توصیه های مهم در درمان بیماریهای رحمی

آمیزش جنسی

یکی از راههای تغذیه و تقویت اندام جنسی در زنان است. تا زمانی که درمان بیماریهای رحم مانند ضعف رحم و... از طریق آمیزش جنسی میسر است، بهتر است از روشهای درمانی دیگر احتراز شود.

تقویت رحم

رحم به مواد خوشبو تمایل دارد و از مواد بدبو متنفر است مانند: زعفران، مشک، عنبر، فقاع اذخر

علايم سوءمزاج گرم

رنگ خون سیاه

بوي بد

قوام غليظ

حجم کم

حرارت بالا

سرعت زیاد

لمس گرم

موي زياد و غليظ

علائم سيستميك گرمي

علايم سوءمزاج سرد

رنگ خون سفید

بدون بو

قوام رقیق

حجم کم

بدون حرارت

سرعت کم

لمس سرد

موي کم و تنك

سایر علائم سردی

علايم سوءمزاج خشك

رنگ تيره

قوام غليظ

مقدار كم

جفاف قبل

ترشحات كم

علايم سوءمزاج تر

حجم زياد

علائم سيستميك رطوبت

ترشحات زياد

سابقه سقط در سه ماهه اول

دختر سالم
مادر سالم
جامعه سالم

از توجه شما سپاس گزارم .

اولین دوره توانمند سازی متخصصین طب ایرانی در حیطه زنان و ناباروری
نام مدرس: دکتر مژگان تن ساز